

Handläggare
Lars Ericsson
Telefon: 08-7858851

Till
Bostadsförmedlingen i Stockholm AB

Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2024-2028

Svar på remiss från Stockholms stadshus AB

Förslag till beslut

Bostadsförmedlingen överlämnar följande tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Ärendet anmäls som kontorsyttrande på styrelsens sammanträde den 1 februari 2024.

Christer Edfeldt
VD

Ärendet

Sammanfattning av remissen

Stadsledningskontoret har i enlighet med ett uppdrag i stadens budget 2023 tagit fram ett förslag till program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2024-2029.

I förslaget konstateras att kännedomen om skillnader i levnadsvillkor för personer med funktionsnedsättning jämfört med den övriga befolkningen är en viktig grund för stadens arbete på området. Personer i målgruppen har ofta svårare att etablera sig på arbetsmarknaden och att finna en bostad på jämlika villkor som andra. Vidare lever de inte sällan under svagare ekonomiska villkor än andra personer. Till detta kommer att de i många fall har en jämförelsevis sämre fysisk och psykisk hälsa jämfört med befolkningen som helhet.

Med detta som utgångspunkt är stadens mål att skapa jämlika villkor för personer med funktionsnedsättning. Vidare understryks att jämställdhet mellan könen, anhörigas situation samt barns rättigheter också är viktiga aspekter att ta hänsyn till.

Programmet omfattar nio fokusområden gällande rättigheter för personer med funktionsnedsättningar. Samtliga områden tar sikte på visionen och målen i stadens budget och vad som krävs för att förverkliga dessa. Stadens nämnder och bolagsstyrelser ansvarar

utifrån sina uppdrag för att genomföra och förverkliga programmet genom att tillämpa ett funktionshinderperspektiv i verksamheterna.

Personer med funktionsnedsättning ska ha jämlika möjligheter till utbildning av hög kvalitet i stadens alla skolformer, utifrån egna förutsättningar och behov. De ska också kunna delta i arbetslivet eller i sysselsättning på jämlika villkor som andra och kunna försörja sig själva. Vidare ska de kunna förflytta sig, vistas i och använda Stockholms alla miljöer, inomhus såväl som utomhus samt kunna få en fungerande bostad på jämlika villkor som andra.

Personer med funktionsnedsättning ska också ha rätt till information, att kunna kommunicera med stadens verksamheter samt att gynnas av digitala lösningar och ny teknik. Kommunikationen ska vara tillgänglig och användbar med anpassning till olika funktionsnedsättningar och situationer.

Därutöver omfattar programmet också rätten till bästa möjliga hälsa samt rätten till individuellt stöd, exempelvis gällande privatliv, att bilda familj och vara föräldrar. I övrigt innehåller programmet även avsnitt om rätten till kultur och fritid och till att delta i demokratiska processer.

Nämndernas och bolagsstyrelsernas genomförande av programmet sker inom ramen för ordinarie planering och uppföljning av verksamheten (i stadens integrerade ledningssystem ILS). Ansvar för omgående tillägg till det finns tillräcklig kunskap i organisationen för arbetet med programmet. Kommunstyrelsen ansvarar för övergripande samordning och uppföljning av arbetet samt för utbildningsinsatser för förvaltnings-/bolagsledningar och nyckelpersoner.

Bostadsförmedlingens synpunkter

Bostadsförmedlingen stödjer förslaget till program som bedöms ge tydliga och relevanta utgångspunkter för styrelsernas och nämndernas insatser på området. Programmet är väl genomarbetat och anknyter på ett tydligt sätt till FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, till den nationella lagstiftningen och målen på området samt till kommunfullmäktiges vision och mål.

I programmet understryks vikten av att stadens miljöer görs tillgängliga för personer med funktionsnedsättning. Vid nybyggnation ska staden planera och bygga rätt från början så att tillgängligheten så långt det är möjligt säkerställs utan behov av anpassningar och åtgärder i efterhand. I den befintliga byggda miljön ska hinder åtgärdas så att den blir tillgänglig och användbar för alla oavsett funktionsförmåga. Här är det angeläget att staden kan vidareutveckla stadsplanering och byggande för en jämlik och sammanhållen stad samt att verktyg för socialt värdeskapande m m som används i sammanhanget inkluderar funktionshinderperspektivet. Vidare är det väsentligt att staden upprätthåller tillsyn och vidtar åtgärder för enkelt avhjälpta hinder i den befintliga miljön.

Det är angeläget att staden tillhandahåller tydlig information om tillgänglighet vilket också framhålls i programmet. Tillgängligheten till stadens utemiljöer, verksamheter och lokaler underlättas för personer med funktionsnedsättningar om bra information tillhandahålls på ett enkelt och standardiserat sätt, exempelvis vad gäller parkeringsplatser för rörelsenedsatta,

kontrastmarkeringar, tillgång till hiss och liknande. Den här frågan behöver fortsatt uppmärksammas inom staden.

Det är positivt att rätten till en fungerande bostad lyfts fram i stadens program. Personer med funktionsnedsättning ska kunna få en bostad på bostadsmarknaden på jämlika villkor som andra. Här är det angeläget att staden kan stärka och vidareutveckla bostadsförsörjningen för målgruppen för att kunna tillgodose behoven, i nutid såväl som på längre sikt. För att detta ska ske på ett effektivt sätt är det angeläget att berörda styrelser och nämnder utvecklar samverkan i dessa frågor, exempelvis när det gäller likvärdig information om tillgänglighet vid annonsering av lägenheter, bostadsanpassningar, utbyggnaden av särskilda boenden med mera.

I förslaget framhålls att personer med funktionsnedsättning ska kunna delta på arbetsmarknaden, i arbetslivet eller i sysselsättning på jämlika villkor. Staden ska här vara ett föredöme som arbetsgivare genom att erbjuda anställning, praktikplatser med mera samt genom att utforma kvalifikationskrav för att göra det möjligt att ta tillvara kompetensen hos dessa personer. I denna fråga är det viktigt att staden vid rekrytering fokuserar på kompetens och inkludering vilket innebär att ingen grupp får glömmas bort eller ska känna sig ovälkommen att söka arbete. Det kan också vara intressant att pröva möjligheter till arbetsdifferentiering för att skapa nya arbetstillfällen av specifika arbetsmoment som riktas mot särskilda grupper.

I programmet understryks också att digitala och tekniska lösningar ska gynna personer med funktionsnedsättning på samma sätt som övriga invånare. Stadens webbplatser, e-tjänster och mobilapplikationer ska utformas universellt så att alla, oavsett funktionsförmåga, så långt det är möjligt kan använda och ha nytta av dem. Det genomförs inom staden ett mycket omfattande digitaliseringsarbete som innebär att alltmer information, service och tjänster tillhandahålls digitalt. Det kan här finnas behov av att öka kunskapen om konsekvenser och möjligheter gällande digitaliseringen för personer med olika former av funktionsnedsättningar, exempelvis vad gäller personer med olika kognitiva svårigheter

Bostadsförmedlingen menar att funktionsnedsatta personers erfarenheter och synpunkter, i enlighet med programmet, kan tillvaratas på ett mer genomtänkt och systematiskt sätt i samband med planering och genomförande av stadens verksamheter. Detta kan exempelvis ske i samverkan med brukarorganisationerna i funktionshinderråden.

Bolaget konstaterar att det av rapporter från Folkhälsomyndigheten¹ framgår att personer med funktionsnedsättningar har sämre livsvillkor jämfört med den övriga befolkningen samt att detta gäller i ännu högre grad för kvinnor jämfört med män i målgruppen. Kvinnor har också sämre upplevd hälsa, fler erfarenheter av kränkningar samt upplever med otrygghet i vardagen. Mot bakgrund av detta är det viktigt att staden arbeta aktivt med att förbättra situationen för kvinnor med funktionsnedsättningar.

¹ Folkhälsomyndighetens folkhälsoenkät